

om det Resultat, der nu fremkommer ved, at de unge Mænd, naar Skolen benyttes rigtig, komme dertil efter at have gennemgaaet en praktisk Læretid paa Landet. Jeg skal villig indrømme, at naar et ungt Menneske, der ikke har Begreb om Landbrug, sættes ind paa Landbohøjskolen, bliver han unyttig, naar han derefter kommer ud i Livet, men send et Menneske, der hverken kan læse eller skrive, til Universitetet, og han vil heller ikke have nogen Nytte deraf; der hører bestemte For kundskaber, Forudlætninger og Betingelser til, for at en Mand kan tilegne sig Noget til Nytte. Hvad er Theori ligeoverfor Landbruget og Agerdyrkningen? Det er i Virkeligheden kun de Oplysninger, som Videnskaben giver os om Grunde, hvorfor vor praktiske Virksomhed kommer til de Resultater, hvortil den kommer, hvad enten disse ere heldige eller uheldige, slette eller gode, og der findes i den nyere Tid intet Område, hvorpaa Videnskaben har gjort saadanne Kæmpestrid, jeg kunde fristes til at sige saadanne Kæmpeforløb, fremad som overfor Agerbruget og Jordbruget. Der er fleet saa vældige Omflag i den Henseende, at Agerbrugere fra ældre Tid slet ikke mere kunne komme med; men for at bære sig oppe mod den nyere Tids Fordringer behøver man nu Kundskaber og Videnskaber, hvortil vi for 20 Aar siden ikke kjendte Noget. — Jeg troer altsaa, at man gjør Landbohøjskolen Uret, naar man vedbliver at betragte den fra det Synspunkt, at den er uheldig i sin oprindelige Fremkomst. Jeg troer tværtimod, det er særdeles heldigt, at den unge Mand, der har lært en heel Deel Praxis, og som er kommen saa vidt, at han føler Lust og Trang til at gjøre sig bekendt med Videnskabens Regler, samt til at kjende, hvorfor han arbejder med de og de Resultater, med det og det Udbytte, naar han dyrker Jorden, kan paa Landbohøjskolen med det Forraad af Viden, han bringer dertil, uforstyrret af det praktiske Jordbrug i den Tid, han gaar der, vinde en klar Erkjendelse af og faae funde Begreber om, hvad der er Aarsag, og hvad der er Virkning i den Næringsvei, hvormed han beskæftiger sig, og som han har gjort til sin Livsopgave; det er ganske vist, at vi have

mange Landbrugere iblandt os, som komme paa Grund, netop fordi de formeget ere rene Empirikere; dette ligger, troer jeg, indenfor de mere eller mindre sørgelige Erfaringer, vi Alle have gjort, men ganske vist vil jeg ogsaa indrømme, at vi have Erfaringer om, at Folk ere komne endnu mere paa Grund, fordi de have taget fat paa Noget, hvormed de kun havde en theoretisk Forestilling, uden at den var ledsaget af den praktiske Erfaring, uden at de vare opdragne i det daglige Landlivs Fornødenheder og strenge Ligt og Skole. Saaledes som Forholdene imidlertid i dette Dieblis stille sig, kan jeg ikke efter de Udtalelser, der ere faldne, undlade at udtale som min bestemte Overbeviisning — og jeg troer, at denne Udtalelse vil finde Understøttelse og vil blive bekræftet af mange unge Mænd, der i de senere Aar have benyttet Landbohøjskolen — at den selv i sin nuværende Skikkelse, virker til væsentlig Gavn. Jeg troer derfor egentlig ikke, at vi risikere, at Tilliden til Skolen vil svækkes ved, at uopraktisk oplærte Folk gaae ud fra den; jeg troer tværtimod, at dette, saaledes som Forholdet her stiller sig, paa en Maade er heldigere. Tilliden vilde meget lettere svækkes, naar Skolen beskæftigede sig med et stort Agerbrug, men det da gik her, som det er gaaet mange andre Steder, hvor det lærde praktiske Agerbrug har vilst sig overmaade uheldigt, og hvor man paa Grund af Experimenter og Forsøg i det Store er kommen til meget uheldige Resultater, saaledes at man endog er kommen til offentlig at fremvise store pecuniære Tab. Jeg troer det er heldigt, at vi ere komne til at undgaae Saadant, der meget let vilde have bragt Veterinær- og Landbohøjskolen i en meget stor Fare. Skulde man ad Erfaringens Vet komme til det Resultat, at det var ønskeligt, at Ordningen ved Landbohøjskolen, og navnlig med Hensyn til Undervisningsraadet, blev omformet, er der virkelig ingen Anstalt, hvorved vi saa hurtig kunne komme til Erkjendelse om det Mangelfulde, som netop denne; det vilde da ikke være vanskeligt for Rigsdagen at gribe ind og faae de nødvendige Forandringer tilveiebragte. Netop derved, at de unge Mænd, som komme til Skolen, forud ere praktisk dannede, og at de,